

Inkoop- en aanbestedingsbeleid gemeente Alkmaar 2017

Het college van burgemeester en wethouders van Alkmaar maakt bekend dat zij op in haar vergadering van 20 december 2016 het inkoop- en aanbestedingsbeleid 2017 heeft vastgesteld.

Het inkoop- en aanbestedingsbeleid 2013 van de gemeente Graft-De Rijk zoals vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders d.d. 21 mei 2013, de Nota inkoop- en aanbestedingsbeleid 2008 van de gemeente Schermer zoals vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders d.d. 11 maart 2008, en het inkoop- en aanbestedingsbeleid 2014 van de gemeente Alkmaar zoals vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders d.d. 18 november 2014 wordt ingetrokken.

De besluiten treden in werking op de dag na bekendmaking ervan.

Geactualiseerd en geharmoniseerd inkoop- en aanbestedingsbeleid, geldend vanaf 1 januari 2017

Zoals vastgesteld op 20 december 2016 door het college van burgemeester en wethouders van gemeente Alkmaar

1. Inleiding

1.0 Inleiding

Gemeente Alkmaar geeft jaarlijks ca. 80 miljoen euro uit aan inkopen en aanbesteden van werken, leveringen en diensten (exclusief het sociaal domein: Begeleid Wonen, Beschermd Wonen en Jeugd). Dat is ca. 30% van de gemeentelijke uitgaven. Inkopen en aanbesteden heeft een belangrijke politiek-bestuurlijke impact, omdat het gaat om het besteden van publieke middelen. Die middelen moeten rechtmatig, doelmatig en doeltreffend worden besteed. Het is daarom belangrijk dat de gemeente beschikt over een praktisch uitgewerkt, transparant en actueel aanbestedingsbeleid. Professioneel inkopen en aanbesteden en meer grip op inkoop wordt daarmee geborgd en verder ontwikkeld.

Het college van burgemeester en wethouders stelt op grond van de 'Financiële verordening gemeente Alkmaar 2015' het beleid en de interne regels vast voor de inkoop en aanbesteding van werken, leveringen en diensten.

1.1 Ontwikkelingen maken aanpassing noodzakelijk

De afgelopen jaren hebben diverse ontwikkelingen plaats gevonden die aanpassing en actualisering van het vigerende inkoop- en aanbestedingsbeleid 2014 noodzakelijk maken. Meer in het bijzonder gaat het dan om:

- samenvoeging van gemeenten Alkmaar, Schermer en Graft-De Rijk in een nieuwe gemeente Alkmaar per 1 januari 2015 waardoor harmonisatie van wetgeving en beleid noodzakelijk is;
- de implementatie van drie Europese richtlijnen in de (gewijzigde) Aanbestedingswet 2012 die per 1 juli 2016 in werking is getreden;
- de wens tot versterking van de positie van het lokale (en regionale) bedrijfsleven bij inkopen en aanbestedingen;
- signalen en wensen vanuit het lokale en regionale bedrijfsleven;
- signalen en wensen vanuit de regionale samenwerking Noord-Holland Noord;
- ontwikkelingen op het gebied van maatschappelijk verantwoord inkopen en aanbesteden, zowel vanuit milieuoogpunt als vanuit sociaal oogpunt.

1.2 Opbouw van dit inkoop- en aanbestedingsbeleid

Dit inkoop- en aanbestedingsbeleid is een uitwerking van de 'Kaderstellende regels Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2017'. Het is gebaseerd op het "VNG-Model Inkoop en Aanbestedingsbeleid", de eerder genoemde ontwikkelingen en evaluatie van het huidige inkoop- en aanbestedingsbeleid 2014 alsmede de nota aan burgemeester en wethouders van 8 maart 2016 'Verruiming Inkoopregels'. Dit inkoop- en aanbestedingsbeleid bevat de doelstellingen en uitgangspunten waarbinnen inkopen en aanbesteden binnen de gemeente Alkmaar plaats vindt. Met het vaststellen van dit Inkoop- en aanbestedingsbeleid vervalt de nota "geactualiseerd Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2014, geldend vanaf 2014 zoals vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van gemeente Alkmaar d.d. 18 november 2014.

De opbouw van dit inkoop- en aanbestedingsbeleid is als volgt. Hoofdstuk 2 formuleert een algemene overkoepelende doelstelling die nader wordt uitgewerkt in:

- juridische uitgangspunten: hoe gaat de gemeente om met relevante wet- en regelgeving alsmede beleid? (hoofdstuk 3);
- ethische en ideële uitgangspunten: hoe gaat de gemeente om met de maatschappij en het milieu in haar inkoopproces? (hoofdstuk 4);
- economische uitgangspunten: hoe gaat de gemeente om met de (lokale/regionale) markt en ondernemers, in het bijzonder hoe kan de positie van het lokale (en regionale) bedrijfsleven worden versterkt bij inkopen en aanbestedingen? (hoofdstuk 5);
- organisatorische uitgangspunten: hoe koopt de gemeente in? (hoofdstuk 6)

Tot slot wordt aangegeven wanneer dit inkoop- en aanbestedingsbeleid wordt geëvalueerd, wanneer het in werking treedt en hoe het geciteerd kan worden (hoofdstuk 7).

Voor de goede orde wordt opgemerkt dat bij het schrijven van dit inkoop- en aanbestedingsbeleid het KISS-principe is toegepast (keep it short and simple), en er geen herhaling plaats vindt van zaken die al in het vigerende wettelijke kader (o.a. Aanbestedingswet 2012) zijn genoemd. Dat betekent dat niet het gehele VNG-model letterlijk wordt gevolgd en dat bepaalde zaken niet zijn opgenomen (zoals begripsbepalingen, inschrijven in combinatie en in hoofd-onderaannemerschap).

Dit inkoop- en aanbestedingsbeleid zal op haar beurt concreet en praktisch worden uitgewerkt in "hoe en waarmee" inkopen: een Inkoophandreiking 2017, faciliterend beleid op specifieke beleidsterreinen (bijvoorbeeld integriteitsbeleid, bevoegdhedenregister, toepassing SROI bij inkopen en aanbesteden, duurzaamheidsbeleid, financieel beleid, enz.) alsmede een gereedschapskist (formats, voorbeeldbrieven, Inkoopvoorwaarden, modelovereenkomsten enz.). Tevens wordt aandacht besteed aan wie welke taak en rol heeft in welke fase van het inkoopproces.

2. Algemene doelstelling inkoop- en aanbestedingsbeleid

De algemene doelstelling van het gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid is:

"Het nu en in de toekomst rechtmatig, doelmatig, doeltreffend en op maatschappelijk verantwoorde wijze inkopen en aanbesteden van werken, leveringen en diensten tegen de meest optimale prijs-kwaliteitverhouding waarbij de gemeente Alkmaar zich zowel intern als extern profileert als een professionele, zakelijke, betrouwbare, en integere opdrachtgever."

Om deze doelstelling te bereiken wil de gemeente Alkmaar:

1. **rechtmatig, doelmatig en doeltreffend inkopen zodat gemeenschapsgelden op een controleerbare en verantwoorde wijze worden aangewend en besteed.** De gemeente leeft daartoe bestaande wet- en regelgeving, jurisprudentie en dit inkoop- en aanbestedingsbeleid na. Daarnaast koopt de gemeente effectief en efficiënt in. De inspanningen en de uitgaven moeten daadwerkelijk bijdragen aan de realisatie van het beoogde doel. De kosten staan in redelijke verhouding tot de opbrengsten waarbij het beheersen en verlagen van de gemeentelijke middelen centraal staat.
2. **op maatschappelijk verantwoorde wijze inkopen.** Maatschappelijk verantwoord inkopen gaat uit van een goede balans tussen mens, omgeving en economie (people, planet, profit). Dit betekent dat de gemeente bij al haar inkopen en aanbestedingen ook rekening wil houden met milieu- en met sociale aspecten. Het inkoop- en aanbestedingsbeleid is gericht op het creëren van maatschappelijke waarde.
3. **inkopen tegen de meest optimale (integrale) prijs-kwaliteitsverhouding.** In het bepalen van het gunningscriterium is een goede kwaliteit tegen een goede prijs het uitgangspunt ('best value for public money'). Gemeente Alkmaar past waar mogelijk ook andere economische kosten dan de aanschafwaarde toe, bijvoorbeeld gebruikskosten, onderhoudskosten, energiekosten, en verwijderingskosten.
4. **een professionele, betrouwbare, zakelijke en integere opdrachtgever zijn.** Gemeente Alkmaar past in alle fasen van het inkoopproces professioneel opdrachtgeverschap toe zowel richting de interne klant¹ als richting de ondernemers die inschrijven op opdrachten van de gemeente

1) De interne klant kan zijn: behoeftesteller, budgethouder, manager, directeur of wethouder

Alkmaar. Professioneel opdrachtgeverschap vergroot de grip op (de uitgaven voor) inkoop. De gemeente Alkmaar is een betrouwbare opdrachtgever die objectief controleerbaar handelt, de vrije mededinging waarborgt, helder en eenduidig communiceert met de markt en risico's duidelijk benoemt en eerlijk verdeelt. Voor een objectief en transparant verloop van een inkoop- en aanbestedingsprocedure is integriteit van alle betrokkenen het uitgangspunt: van ambtenaren, bestuurders, politici, ondernemers die inschrijven op opdrachten en externe adviseurs die een inkoop of aanbesteding begeleiden.

5. **de positie van het lokale (en regionale) bedrijfsleven versterken.** Om de lokale (en regionale) economie te stimuleren en de werkgelegenheid te bevorderen worden bij onderhandse aanbestedingen, indien mogelijk, lokale (en/of regionale) ondernemers uitgenodigd om in te schrijven op gemeentelijke opdrachten.
6. **de regeldruk en administratieve lasten zowel voor de gemeente als voor ondernemers verminderen.** In het inkoop- en aanbestedingsproces verrichten zowel de gemeente als ondernemers diverse administratieve handelingen die relatief veel tijd en geld kosten. Gemeente Alkmaar beperkt deze lasten voor zowel ondernemers als haarzelf door zo veel mogelijk door in haar aanbestedingen zo eenvoudig mogelijke uniforme documenten en werkwijzen te hanteren.
7. **dit inkoop- en aanbestedingsbeleid zoveel mogelijk aan laten sluiten bij ander (algemeen) beleid van de gemeente Alkmaar.** Het inkoop- en aanbestedingsbeleid draagt bij aan het realiseren van de collegedoelstellingen zoals neergelegd in het coalitieakkoord en het daaruit voortvloeiende beleid zoals economisch beleid, integriteitsbeleid, duurzaamheidsbeleid, financieel beleid, arbeidsmarktbeleid, klimaatagenda enz.

Om deze doelstellingen te realiseren zijn juridische, ethische en ideële, economische en organisatorische uitgangspunten vastgelegd in dit inkoop- en aanbestedingsbeleid. Deze uitgangspunten zijn in de volgende hoofdstukken uitgewerkt.

3. Juridische uitgangspunten

3.1 Algemeen juridisch kader

Gemeente Alkmaar leeft de relevante wet- en regelgeving, beleid en jurisprudentie na en beperkt daarmee juridische en financiële risico's. Dat wil zeggen dat de gemeente voldoet aan:

- Europese en nationale aanbestedingswetgeving alsmede dit inkoop- en aanbestedingsbeleid;
- Europese en nationale jurisprudentie op het gebied van inkoop en aanbesteding;
- de Algemene wet bestuursrecht (Awb);
- het Burgerlijk Wetboek (BW): vooral maar niet uitsluitend het wettelijk kader voor overeenkomsten: de boeken 2, 3, 6, 7 en 7a.
- de Gemeentewet: het wettelijk kader voor gemeenten.

3.2 Mandaat en volmacht

De gemeente Alkmaar wil slechts gebonden zijn aan verbintenissen en verplichtingen op basis van rechtsgeldige besluitvorming en civielrechtelijke vertegenwoordiging. De gemeente gebruikt daarvoor het vigerende bevoegdhedenregister en controleert de vertegenwoordigingsbevoegdheid van ondernemers aan de hand van het uittreksel van de Kamer van Koophandel.

3.3 Afwijkingsbevoegdheid

Dit inkoop- en aanbestedingsbeleid moet altijd worden toegepast, tenzij:

- de afwijking deugdelijk wordt gemotiveerd, én
- in overeenstemming is met de geldende wet- en regelgeving.

Afwijkingen dienen te worden goedgekeurd door de directie. Indien een afwijking valt onder het mandaat van de directie, dan dient de afwijking in het directieoverleg te worden vastgesteld. Afwijkingen worden restrictief uitgelegd om te voorkomen dat de uitzondering 'regel' wordt. Jaarlijks wordt in het kader van de P&C-cyclus gerapporteerd over alle afwijkingen in een jaar.

4. Ethische en ideële uitgangspunten

4.1 Integriteit

In alle fasen van het inkoop en aanbestedingsproces loopt de gemeente Alkmaar integriteitsrisico's. Alle betrokken bij het inkoopproces nemen daarom al die maatregelen die voorkomen dat integriteitsrisico plaatsvinden. Uitgangspunt is het borgen van de integriteit in het inkoopproces door toepassing van het 'vier ogen principe'. Ambtenaren, bestuurders en politici houden zich aan de vastgestelde gedragscodes met bijbehorende regelingen: 'Gedragscode Ambtelijke integriteit', en 'Gedragscode Bestuurlijke integriteit bestuurders'. Mocht sprake zijn van een (schijn van) belangenverstremgeling, dan neemt de betreffende ambtenaar, bestuurder of extern adviseur(tijdelijk) afstand van zijn rol en taken in het inkoopproces. De inzet van een extern adviseur leidt niet tot schending van de vrije mededinging en/of ongelijke behandeling. Verder is een extern adviseur eerlijk, betrouwbaar en niet-crimineel. De gemeente Alkmaar wil alleen zaken doen met ondernemingen en ondernemers die betrouwbaar en niet-crimineel zijn en niet zijn betrokken bij illegale praktijken.

4.2 Maatschappelijk verantwoord inkopen

Milieu- en sociale aspecten kunnen bij alle aanbestedingen en in alle fasen van het inkoopproces worden toegepast, mits rekening wordt gehouden met het proportionaliteitsbeginsel. Voorwaarde daarbij is wel dat eerst een product- en/of marktanalyse wordt uitgevoerd om vast te stellen of en zo ja op welke wijze maatschappelijk verantwoord inkopen kan worden toegepast.

Bij milieuaspecten gaat het om het effect op het milieu bijvoorbeeld door productie en gebruik van energie en materialen (duurzaam inkopen).

Bij sociale aspecten gaat het om arbeidsomstandigheden en arbeidsparticipatie. Bij arbeidsomstandigheden gaat het om het bijdragen aan de bewustwording bij ondernemers en het voorkomen en aanpakken van schending van fundamentele arbeidsnormen en mensenrechten in de productieketen (het toepassen van sociale voorwaarden). Bij arbeidsparticipatie gaat het om het opnemen van voorwaarden, eisen of wensen die een ondernemer aanzetten tot het aanbieden van leerwerkplekken/stages/werkervaringsplaatsen en/of het in dienst nemen van mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt en/of het vergoeden van kosten voor opleiding en extra begeleiding om kansen op de arbeidsmarkt te vergroten [toepassing van 'social return on investment' en inzet van het 'Werkvoorzieningsschap Noord Kennemerland (WNK Personeelsdiensten)].

4.3 Innovatie

Gemeente Alkmaar bevordert innovatie en innovatiegericht inkopen en aanbesteden in alle fasen van het inkoopproces om te komen tot een betere kwaliteit voor hetzelfde geld of zelfs minder geld. Daarmee kan innovatie een bijdrage leveren aan duurzame ontwikkeling en kostenbeheersing.

Jonge startende lokale en regionale bedrijven worden, indien deze voor de betreffende inkoop of aanbesteding aanwezig zijn, bij enkelvoudig en meervoudig onderhandse aanbestedingen uitgenodigd om innovatie te bevorderen.

4.4 Quasi-inbesteden

Overheidsopdrachten voor leveringen, diensten en werken zijn aanbestedingsplichtig tenzij een beroep gedaan kan worden op een uitzonderingsgrond. Een van die uitzonderingsgronden betreft het zgn. quasi-inbesteden: het is mogelijk om overheidsopdrachten één op één aan een aan de aanbestedende dienst gelieerde rechtspersoon te gunnen. Voorwaarde is dan wel dat die gelieerde rechtspersoon een verlengstuk is van de aanbestedende dienst en dat wordt voldaan aan het toezichtscriterium, het meerendeelcriterium en dat geen sprake is van directe participatie van privékapitaal.

Overheidsopdrachten die worden gegund aan uitgevlochten bedrijven zoals Alkmaar Sport NV, Stadswerk072 NV, StadswerkSW BV, Stadswerk Groen BV, worden in principe altijd één op één aanbesteed, dus zonder dat een (openbare) aanbestedingsprocedure wordt gehouden. Aangezien gemeente Alkmaar een (politiek) belang heeft bij arbeidsparticipatie en -integratie worden, indien mogelijk overheidsopdrachten bij voorkeur via quasi-inbesteden één op één aan WNK gegund.

5. Economische uitgangspunten

5.1 Versterking van de positie van het lokale (en regionale (MKB-)bedrijfsleven

Gemeente Alkmaar wil binnen haar inkopen en aanbestedingen de positie van het lokale (en regionale) bedrijfsleven versterken, in het bijzonder het MKB. Dit stimuleert immers de lokale (en regionale) economie en bevordert de werkgelegenheid. Het lokale en regionale bedrijfsleven betekent het bedrijfsleven dat gevestigd is in Alkmaar, en regionale samenwerkingsverbanden waar de gemeente Alkmaar onderdeel van uitmaakt: de regio Noord-Holland Noord.

Uitgangspunt is dat gemeente Alkmaar alle ondernemers gelijk moet behandelen; lokale (en regionale) ondernemers kunnen niet in een voorkeurspositie worden geplaatst. Daarom is het bij Europese en nationale aanbestedingen niet mogelijk om rekening te houden met lokaal en regionaal voorkeursbeleid. Bij enkelvoudig en meervoudig onderhandse aanbestedingen kunnen wel lokale (en regionale) ondernemers worden uitgenodigd, mits de keuze van de ondernemers op basis van objectieve criteria wordt gemaakt en gemotiveerd kan worden op verzoek van andere ondernemers.

Bij enkelvoudig onderhandse aanbestedingen dient de ondernemer te voldoen aan objectieve selectiecriteria, de gestelde eisen en wensen en de prijsaanbieding dient marktconform te zijn.

Bij meervoudig onderhandse aanbestedingen worden minimaal 3 en maximaal 5 ondernemers uitgenodigd. Daarvan worden bij gelijke geschiktheid in eerste instantie tenminste 1 en maximaal 3 lokale (en/of regionale) ondernemers geselecteerd die kunnen voldoen aan de objectieve selectiecriteria. Deze ondernemers worden daarna met landelijke ondernemers aangevuld die voldoen aan de objectieve selectiecriteria.

Gemeente Alkmaar bevordert de inzet van lokale (en regionale) ondernemers door:

- het beschikbaar stellen van een online leveranciersdatabank voor lokale (en regionale) ondernemers voor overheidsopdrachten niet alleen voor werken, maar ook voor leveringen en diensten. De online databank voor werken is sinds 2015 operationeel. Het streven is om in 2017 ook een online databank voor leveringen en diensten te realiseren.
- gemeente Alkmaar kan lokale (of regionale) ondernemers verzoeken zich aan te melden bij de online leveranciersdatabank als zij zich nog niet hebben geregistreerd maar wel als lokale (of regionale) ondernemer bekend zijn bij de gemeente Alkmaar.
- publicatie van inkopen en aanbestedingen op de website van de gemeente Alkmaar.
- bij enkelvoudig en meervoudig onderhandse aanbesteding stelt de gemeente objectieve criteria vast voor het selecteren van ondernemers. Daartoe raadpleegt zij steeds als eerste de online leveranciersdatabank om vast te stellen of er geschikte lokale (en daarna geschikte regionale) ondernemers aanwezig zijn en of die aan de objectieve criteria kunnen voldoen.
- de objectieve selectiecriteria dienen zodanig te worden opgesteld dat jonge startende lokale en/of regionale ondernemingen niet worden uitgesloten; zij brengen immers nieuwe ideeën en technologieën in en leveren daarmee een bijdrage aan innovatie.
- indien voor een enkelvoudig of meervoudig onderhandse opdracht onbekend is of lokale (of regionale) ondernemers beschikbaar / geschikt zijn, wordt eerst een marktanalyse uitgevoerd alvorens landelijke ondernemers worden geselecteerd en uitgenodigd om in te schrijven op de opdracht.
- na iedere aanbesteding vindt aan de hand van objectieve criteria een schriftelijke evaluatie van de 'performance' (prestatie) van de ondernemer plaats. Deze informatie kan onder meer gebruikt worden om groslijsten op te stellen voor productgroepen zodat op eenvoudige wijze (lokale en regionale) ondernemers voor onderhandse aanbestedingen kunnen worden geselecteerd.
- het ten minste 1x per jaar organiseren van een bijeenkomst met het lokale bedrijfsleven waarbij namens gemeente Alkmaar verantwoordelijke wethouders en een delegatie van het team Inkoop aanwezig zijn.
- zowel intern als extern voorlichten / training geven hoe het lokale (en regionale) bedrijfsleven (meer) te betrekken bij enkelvoudig en meervoudig onderhandse aanbestedingen.
- gemeente Alkmaar heeft oog voor het lokale (en regionale) MKB door clusteren van opdrachten waar mogelijk te voorkomen, opdrachten waar dat mogelijk is in percelen te verdelen, administratieve lasten zoveel mogelijk te beperken en uitsluitingsgronden, geschiktheidseisen, selectiecriteria niet onnodig en proportioneel toe te passen. In het bepalen van de aanbestedingsstrategie wordt hiermee nadrukkelijk rekening gehouden.

5.2 Administratieve lastenverlichting

Uitgangspunt is het beperken van de administratieve lasten in alle fasen van het tactische inkoopproces voor zowel ondernemers als voor gemeente Alkmaar zelf. In aansluiting op de nota 'Verruiming inkoopregels' kan dit door:

- het werken met uniforme documenten en werkwijzen. Hierbij kan gedacht worden aan het gebruik van: aanbestedingsformats, UEA, voorbeeldbrieven, Algemene Inkoopvoorwaarden, branchevoorwaarden en modelovereenkomsten;
- het zoveel mogelijk inkopen en aanbesteden via een elektronisch systeem voor aanbesteden;
- terughoudend en proportioneel omgaan met het stellen van uitsluitingsgronden, geschiktheidseisen en daarbij behorende bewijsmiddelen.
- bewijsmiddelen worden gedurende hun geldigheidsduur door de gemeente bewaard in een database. Nog geldige bewijsmiddelen waarover de gemeente Alkmaar reeds beschikt of die kosteloos in (nationale) databases of registers zijn in te zien, worden niet bij ondernemers opgevraagd.
- het afsluiten van overeenkomsten met verlengingsopties die aansluiten bij de betreffende branche.

- het afsluiten van een raamovereenkomst met één of meer ondernemers bij regelmatig terugkerende opdrachten.

5.3 Subsidies en cofinanciering

Indien gemeente Alkmaar als aanbestedende dienst opdrachten aanbesteedt waarvoor (Europese) subsidie en/of cofinanciering is ontvangen, dan gelden in afwijking van het bepaalde in dit aanbestedingsbeleid, met betrekking tot de aan te besteden opdracht de voorwaarden die de subsidiërende en of co-financierende overheden stellen.

5.4 'Best valuefor public money'

Om zoveel mogelijk waar(de) voor publiek geldt te krijgen, gunt de gemeente Alkmaar opdrachten bij voorkeur in onderlinge concurrentie onder toepassing van het gunningcriterium beste prijs-kwaliteitsverhouding waarbij naast de prijs ook op kwaliteitsaspecten wordt beoordeeld. Waar mogelijk past gemeente Alkmaar ook andere economische kosten dan de aanschafwaarde toe, bijvoorbeeld gebruikskosten, onderhoudskosten, energiekosten, en verwijderingskosten. Gunning op basis van alleen de laagste prijs of de laagste kosten op basis van kosteneffectiviteit moet een uitzondering zijn die goed is gemotiveerd.

5.5 Samenwerkingsverbanden

Gemeente Alkmaar heeft oog voor samenwerkingsverbanden bij inkopen en aanbesteden, zowel binnen haar eigen organisatie als voor samenwerking met andere aanbestedende diensten. Het zoeken van samenwerking is gericht op: professionalisering van de inkoopfunctie, het delen van kennis en informatie, het behalen van synergievoordelen (schaal- en prijsvoordelen), het behalen van kwaliteitswinst, en het verminderen van transactiekosten en risico's. Na iedere interne en externe samenwerking evalueert de interne klant wat de samenwerking heeft opgeleverd.

5.6 Keuze inkoop- / aanbestedingsprocedure

Bij het bepalen van de aanbestedingsprocedure, dient uitgegaan te worden van de bedragen zoals genoemd in tabel 1. Daarbij is geen rekening gehouden met opdrachten met een duidelijk grensoverschrijdend belang en met sociale en andere specifieke diensten.

Afwijkingen van de genoemde bedragen in tabel 1 dienen gemotiveerd te worden.

Tabel 1: aanbestedingsvormen en drempelbedragen ex btw

Aanbestedingsvorm	Werken	Leveringen	Diensten	Sociale en andere specifieke diensten	Concessie werken en diensten
Europees (met openbare aankondiging op TenderNed)	vanaf € 5.225.000*	vanaf € 209.000*	vanaf € 209.000*	Vanaf 750.000*	vanaf € 5.225.000*
Nationaal (met openbare aankondiging op TenderNed)	van € 1.500.000 – € 5.225.000	van € 50.000 - € 209.000**	van € 50.000 - € 209.000**	n.v.t.	van € 2.500.000 - € 5.225.000
Meervoudig onderhands (minimaal 3 en maximaal 5 ondernemers uitnodigen)	van € 150.000 - € 1.500.000	van € 50.000 - € 209.000	Van € 50.000 - € 209.000	Van € 50.000 - € 750.000	Van € 150.000 - € 2.500.000
Enkelvoudig onderhands (1 ondernemer uitnodigen, 1:1 gunnen)	tot € 150.000	tot € 50.000	tot € 50.000	tot € 50.000	tot € 150.000

* De Europese drempelbedragen worden iedere twee jaar opnieuw vastgesteld door de Europese Commissie. De genoemde drempelbedragen gelden voor de periode 2016-2017.

** Nationale openbare aanbesteding bij leveringen en diensten uitsluitend en alleen als er geen /onvoldoende lokale/regionale aanbieders zijn, alle aanbieders zijn gevestigd buiten gemeente Alkmaar / de regio, de geraamde waarde van de opdracht dicht ligt bij het Europese drempelbedrag, gemeente Alkmaar belang heeft bij veel concurrentie.

6. Organisatorische uitgangspunten

6.1 Organisatie van de inkoopfunctie

Uitgangspunt van de organisatie van de inkoopfunctie is streven naar een grotere inkoopvolwassenheid. Dat kan worden bereikt door een verdergaande professionalisering, meer grip op inkoop en meer mogelijkheden voor budgetbesparingen.

Gemeente Alkmaar is een eenheid en treedt uniform naar buiten. Het inkoop- en aanbestedingsbeleid is gericht op vraagaggregatie en bundeling van gelijksoortige behoeften zowel binnen de gemeente als tussen gemeente en andere aanbestedende diensten. Om dit te bereiken is niet alleen oog voor in-

terne samenwerking, maar ook voor samenwerking met omliggende gemeenten en/of andere aanbestedende diensten. Bij externe samenwerking geldt dat de positie van het lokale en/of regionale bedrijfsleven niet uit het oog wordt verloren.

Bij de organisatie van de inkoop worden de principes van integraal management ondersteund en de kwaliteit van processen en procedures geborgd door ook voor rapportage en monitoring de PDCA-cyclus toe te passen.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Kaderstellende regels en dit inkoop- en aanbestedingsbeleid. Het college kan nadere regels stellen omtrent de keuze van de aanbestedingsprocedures, de inrichting van de inkoopfunctie, het vaststellen van Algemene Inkoopvoorwaarden, het afhandelen van klachten bij aanbesteden, mandaatregels en het bevoegdheidsregister, en het (periodiek) evalueren van beleid.

In geval van conflicterende bestuurlijke doelstellingen, worden deze voorgelegd aan de staf. Deze kan bij grote (politieke) gevoeligheid besluiten om het voorstel voor te leggen aan het college van burgemeester en wethouders.

De portefeuillehouder Inkoop is bestuurlijk verantwoordelijk voor een doeltreffende en doelmatige besteding van de beschikbare middelen en geeft invulling aan de door de gemeenteraad vastgestelde 'Kaderstellende regels Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2017'. Daartoe komt vier maal per jaar een strategische tenderboard bijeen die bestaat uit: portefeuillehouder, directeur Bedrijfsvoering en de senior adviseur Inkoop.

Zowel de directie als de strategische tenderboard geven invulling aan de realisatie, sturing en het verantwoorden van dit inkoop- en aanbestedingsbeleid en de 'Kaderstellende regels'.

De ambtelijke organisatie draagt zorg voor een rechtmatige, doelmatige en doeltreffende uitvoering van dit inkoop- en aanbestedingsbeleid en de door de gemeenteraad vastgestelde 'Kaderstellende regels Inkoop- en Aanbestedingsbeleid 2017'. Er is sprake van gecoördineerde inkoop met decentrale budgetverantwoordelijkheid, materiekkennis, contractbeheer en -management. Hiermee worden de voordelen van decentrale directe (budget-)verantwoordelijkheid, materiekkennis en uitvoeringskennis op contractniveau van de verschillende organisatieonderdelen benut. Specifieke inkoopkennis wordt opgebouwd en geborgd hetgeen leidt tot een verdergaande professionalisering, meer grip op inkoop en meer mogelijkheden voor budgetbesparingen.

Daarnaast geeft centraal gecoördineerde inkoop invulling aan een uniforme opstelling naar de markt. De behoeftstelling, het budgetbeheer alsmede het contractbeheer en -management vindt decentraal plaats. Team Inkoop is regisseur van zowel de strategische als de tactische inkoop en daarmee van inkoopprocessen en inkoopprocedures. Daarnaast is team inkoop verantwoordelijk voor het contractbeheersysteem en het rapporteren over inkoopkengetallen en -activiteiten (zoals spendanalyse, aanbestedingskalender en een overzicht van afwijkingen van aanbestedingsprocedures).

Concerncontrol voert de regie over de controle op en de borging van de uitvoering van het inkoop- en aanbestedingsbeleid. De interne accountant toetst of wordt voldaan aan dit inkoop- en aanbestedingsbeleid en de normenkaders die de gemeenteraad in de 'Financiële verordening' heeft vastgelegd. De externe accountant voert een onderzoek uit naar de rechtmatigheid van Europese aanbesteding in het kader van het Besluit Accountantscontrole decentrale overheden.

6.2 Klachtenregeling

Om de gang naar de rechter te voorkomen en kosten te besparen beschikt gemeente Alkmaar over een eigen 'Klachtenregeling aanbestedingen gemeente Alkmaar 2017'. In principe moeten ondernemers eerst een klacht bij het onafhankelijke klachtenloket indienen alvorens zij naar de rechter stappen. Naast de eigen procedure klachtafhandeling hebben ondernemers ook de mogelijkheid via artikel 9.1 Awb een klacht in te dienen.

7. Evaluatie, inwerkingtreding en citeertitel

7.1 Evaluatie

Ontwikkelingen op het gebied van inkoop en aanbesteding(srecht) gaan continue door en blijven van invloed op de inhoud van dit inkoop- en aanbestedingsbeleid. Elke vier jaar vindt een evaluatie plaats van dit inkoop- en aanbestedingsbeleid. Op basis van de evaluatie wordt bekeken of eventuele inhoudelijke aanpassingen noodzakelijk zijn. Bij de evaluatie worden alle relevante 'stakeholders' betrokken.

7.2 Inwerkingtreding en citeertitel

Dit inkoop- en aanbestedingsbeleid treedt in werking op 1 januari 2017 en kan geciteerd worden als 'Inkoop- en aanbestedingsbeleid gemeente Alkmaar 2017'.